

KLASIFIKACIJA EKSPERATA

(Detaljan opis oblasti u kojima se evidentiraju eksperti)

1. POLJOPRIVREDA

OBLASTI:

- Ratarstvo i povrtarstvo
- Voćarstvo i vinogradarstvo
- Hortikultura
- Stočarstvo
- Melioracije zemljišta
- Fitomedicina
- Poljoprivredna tehnika
- Prehrambena tehnologija
- Agroekonomija
- Organska poljoprivreda
- Ruralni razvoj
- Agroekologija
- Upravljanje projektima u poljoprivredi
- Naučno istraživanje i razvoj u poljoprivredi

- Ratarstvo i povrtarstvo
Ratarstvo obuhvata davanje savetodavne usluge u oblasti biljne proizvodnje proučavanjem kulturnih biljaka i njihovim uzgojem. Ratarstvo se deli u dve osnovne grupe: opšte i specijalno ratarstvo. Opšte se bavi uređenjem zemljišta za visoku i rentabilnu proizvodnju, sastava biljne proizvodnje i obradom tla, a specijalno ratarstvo se bavi rejonizacijom ratarskih kultura, istražuje njihove botaničke, biološke i ekološke karakteristike. Povrtarstvo kao deo ratarstva obuhvata davanje savetodavne usluge o uzgoju povrtarskih biljaka.

- Voćarstvo i vinogradarstvo
Voćarstvo i vinogradarstvo obuhvataju davanje savetodavnih usluga i pomoći u oblastima uzgoja vinove loze, proizvodnje grožđa i vina i gajenja voća.

- Hortikultura
Hortikultura obuhvata davanje savetodavnih usluga u oblasti uzgoja biljaka(koje ljudi koriste za ishranu, medicinske potrebe ili estetske vrednosti), koji podrazumeva projektovanje, izgradnju i održavanje zelenih površina i ostalih prostora uz zahteve i pravila struke.

- Stočarstvo
Stočarstvo obuhvata davanje pomoći i savetodavnih usluga u oblasti uzgoja domaćih životinja u svrhu dobijanja proizvoda za ljudsku ishranu. Stočarstvo se može podeliti na sledeće delatnosti:
 - o Govedarstvo
 - o Svinjarstvo
 - o Ovčarstvo
 - o Kozarstvo
 - o Konjarstvo

- Živinarstvo
 - Pčelarstvo
- Melioracija zemljišta
Melioracija zemljišta obuhvata davanje savetodavnih usluga i pomoći u oblasti osposobljavanja neplodnog tla za biljnu proizvodnju poboljšavanjem njegovih svojstava. Melioracija se deli na:
 - Hidrotehničku- odvodnjavanje suvišne vode ili natapanje tla
 - Kulturnotehničku- krčenje šuma, šikara, zemljani radovi
 - Agromelioracija- okretanje mase tla, dubinsko peroravanje, đubrenje
 - Fitomedicina
Fitomedicina obuhvata davanje savetodavnih usluga i pomoći u oblasti zaštite (lečenja) biljaka. Obuhvata fitoterapiju, bolesti biljaka uzrokovane nemetodama, grinjama, virusima, bakterijama, gljivicama, bavi se i proučavanjem korovskih biljaka entomologijom (naukom o insektima), kao i proučavanjem pozitivnog i negativnog dejstva pesticida (herbicidi, insekticidi, fungicidi, akaricidi) na gajene biljne vrste. U humanoj i životinjskoj medicini govorimo o fitosanitetskim merama, fitofarmaceutskoj industriji, fitoapoteckama i dr.
 - Poljoprivredna tehnika
Poljoprivredna tehnika obuhvata davanje savetodavnih usluga i pomoći u oblasti korišćenja poljoprivrednih mašina i tehnika.
 - Prehrambena tehnologija
Prehrambena tehnologija obuhvata davanje savetodavnih usluga i pomoći u oblasti proizvodnje, prerade, pakovanja, distribucije, pripremanju i upotrebi zdravstveno ispravne i nutritivno vredne hrane. Proučavaju se sastojci namirnica, njihova funkcija i važnost u ishrani, potencijalne modifikacije i nutritivno popravljavanje vrednosti hrane.
 - Agroekonomija
Agroekonomija obuhvata davanje savetodavnih usluga i pomoći u oblasti ekonomike poljoprivrede i prehrambene industrije, planiranju razvoja poljoprivrede, organizaciji i razvoju zadrugarstva, tržišta, prometa i marketinga poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, organizaciji poljoprivredne proizvodnje, upravljanja razvojem poljoprivrednih preduzeća i porodičnim gazdinstvima, računovodstva, finansija, itd.
 - Organska poljoprivreda
Organska poljoprivreda obuhvata davanje savetodavnih usluga i pomoći u oblasti proizvodnje hrane metodama koje ne uključuju savremene veštačke dodatke, kao npr pesticide i hemijska đubriva.
 - Ruralni razvoj
Ruralni razvoj obuhvata tretiranje ekonomskih, ekoloških, socio-kulturnih i političko-institucionalnih aspekata na jednak način. Cilj ovoga je dostizanje održivog razvoja i rasta, kao i koristi za lokalno stanovništvo; povećanje zaposlenosti, ostanak mladih u svojim sredinama i poboljšanje opštih uslova života.

- Agroekologija
Agroekologija obuhvata davanje savetodavnih usluga i pomoći u oblasti istraživanja i primene ekoloških načela u oblikovanju i upravljanju radi postizanja bolje poljoprivredne proizvodnje.
- Upravljanje projektima u poljoprivredi
Obuhvata pružanje savetodavne pomoći poslovnim i drugim organizacijama u vezi sa upravljanjem, kao što su strategijsko i organizaciono planiranje; finansijsko planiranje i planiranje budžeta; transfer tehnologije; marketinški ciljevi i politike; politika, praktična pitanja i planiranje u vezi s ljudskim resursima; organizacija proizvodnje i planiranje sprovođenja kontrole. Takođe uključuje nadgledanje ekonomskog subjekta i upravljanje njime.
- Naučno istraživanje i razvoj u poljoprivredi
Obuhvata tri tipa istraživanja i razvoja:
 - o osnovna istraživanja: eksperimentalni i teorijski rad prvenstveno radi sticanja novih znanja zasnovanih na pojavama i činjenicama, nezavisno od konkretne primene ili upotrebe
 - o primenjena istraživanja: sprovođenje originalnih istraživanja radi sticanja novih znanja usmerenih prvenstveno ka ostvarenju određenog cilja
 - o eksperimentalni razvoj: sistematski rad zasnovan na znanjima dobijenim iz istraživanja i/ili praktičnog iskustva, usmeren ka proizvodnji novih materijala, proizvoda i uređaja, postavljanju novih procesa, sistema i usluga, i ka suštinskom poboljšanju onih koji su već proizvedeni ili uvedeni.

2. ŽIVOTNA SREDINA

OBLASTI:

- Voda
- Vazduh
- Zemljište
- Čvrsti otpad
- Buka
- Upravljanje projektima u životnoj sredini
- Naučno istraživanje i razvoj u životnoj sredini
- Voda
Obuhvata pružanje usluga u oblastima snabdevanja vodom:
 - o prikupljanje, prerada i priprema voda i distribucija (metode prikupljanja voda iz podzemlja ili sa površine, održivo korišćenje voda, metode pripreme i prečišćavanja voda za piće ili za industriju, inovacijama u distribuciji voda, merama saniranja gubitaka vode u sistemima...)
 - o kanaliziranje otpadnih voda (metode prikupljanja otpadnih voda iz atmosfere, kućnih sistema, industrijskih sistema, bolnica kao specijalnog problema odvođenja otpadnih voda)
 - o prerada otpadnih voda (tehnologije predtretmana industrijskih voda, metode prečišćavanja otpadnih voda, tehnologija prečišćavanja, tercijalni sistemi prečišćavanja, organizacija posebnih linija vode, mulja i gasa na postrojenjima, kontrolisano ispuštanje prerađenih otpadnih voda u recipijente...)

- zaštita voda – generalno eliminacijom uzroka zagađivanja, smanjenjem količina štetnih materija koje se unose u vodu i posebnim merama čišćenja vode (hemijsko zagađenje organskim i neorganskim materijama, teškim metalima, pesticidima, naftom, mineralnim solima; biološko zagađenje unošenjem alohtonih stranih, često invazivnih vrsta; fizičko zagađenje čvrstim otpadom, toplotom, bukom, vibracijama, naftom; vizuelno zagađenje, betoniranje obala; radioaktivno zagađenje);
 - zaštita od voda – generalno eliminacijom uzroka plavljenja zemljišta, merama sprečavanja izlivanja voda i merama sanacije posledica izlivanja voda
- Zemljište
 Obuhvata pružanje usluga u oblastima zaštite zemljišta od zagađivanja, prirodnih uslova stvaranja zemljišta, načina zagađivanja zemljišta, zagađivanja zemljišta otpadnim materijalima, zaštitom zemljišta od zagađivanja, analizom antropogenih načina zagađenja zemljišta (neracionalno i neadekvatno iskorišćavanje zemljišta u poljoprivredne svrhe, neracionalno iskorišćavanje biljnog pokrivača, posebno šumskog, urbanizacija, izgradnja različite infrastrukture, hidrotehnički radovi, različiti (drugi) oblici zagađivanja zemljišta, eksploatacija uglja i ruda iz površinskih kopova...), erozijom i drugim faktorima i uticajima na zemljište
 - Vazduh
 Obuhvata pružanje usluga u oblastima zaštite vazduha od zagađivanja, odnosno merama zaštite vazduha grupisanim u tri oblasti:
 - eliminacija uzroka zagađivanja vazduha (podrazumeva uvođenje novih, "čistih" tehnologija u procese proizvodnje i korišćenje "čistih" goriva
 - smanjenje količine štetnih materija koje se ispuštaju u atmosferu (postavljanje filtera i posebnih postrojenja za prečišćavanje izduvnih gasova i dima na fabrička postrojenja i mere kao što su projektovanje i izgradnja visokih dimnjaka)
 - posebne mere čišćenja vazduha (regulisanje industrijske emisije, povećanje energetske efikasnosti, korišćenje alternativnih izvora energije, razvijanje programa smanjenja zagađenja...)
 - Čvrsti otpad
 Obuhvata pružanje usluga u oblastima analize čvrstog otpada - razgradivih otpadaka organskog porekla, iz poljoprivredne proizvodnje, sagorljivih organskih otpadaka koji nisu podložni brzom raspadanju, neorganskih nesagorljivih otpadaka, ostataka spaljivanja sagorljivih materija, čvrstim otpadom, ostataka prečišćavanja voda i gasova (mulj, talog, čvrsti otpaci), čvrsti otpaci iz hemijske industrije, otpaci pripreme, koncentracije, separacije i korišćenja mineralnih sirovina (jalovina, pepeo, šljaka, ugljena prašina), smanjenja čvrstog otpada, smanjenja količine čvrstog otpada, reciklaže i ponovne upotrebe otpada.
 - Buka
 Obuhvata pružanje usluga u oblastima analize buke kao neželjenog zvuka i kao štetnog delovanja zvuka na ljudski organizam. Obuhvata štetan zvuk samo kao zvuk u spoljašnjoj sredini koji je nastao usled ljudskih aktivnosti, zatim analizu i razvoj zvučnih zaštita objekata i spoljašnjeg prostora kao skupa mera kojim se obezbeđuje da zvuk (buka) pri prenosu od izvora do mesta prijema, odnosno, u objektu iz jednog u drugi prostor, bude oslabljen, kao i merodavnu izolacionu moć barijere predstavlja jednobrojnu vrednost zvučne izolacione moći koja je prethodno normalizovana spektrom drumskog saobraćaja. Takođe obuhvata analizu zvučne zaštite, odnosno mere zaštite koje se primenjuju na samom izvoru, kao i mere zaštite koje se primenjuju na putu prostiranja zvuka.

- Upravljanje projektima u životnoj sredini
Obuhvata pružanje savetodavne pomoći poslovnim i drugim organizacijama u vezi sa upravljanjem, kao što su strategijsko i organizaciono planiranje; finansijsko planiranje i planiranje budžeta; transfer tehnologije; marketinški ciljevi i politike; politika, praktična pitanja i planiranje u vezi s ljudskim resursima; organizacija proizvodnje i planiranje sprovođenja kontrole. Takođe uključuje nadgledanje ekonomskog subjekta i upravljanje njime.
- Naučno istraživanje i razvoj u životnoj sredini
Obuhvata tri tipa istraživanja i razvoja:
 - o osnovna istraživanja: eksperimentalni i teorijski rad prvenstveno radi sticanja novih znanja zasnovanih na pojavama i činjenicama, nezavisno od konkretne primene ili upotrebe
 - o primenjena istraživanja: sprovođenje originalnih istraživanja radi sticanja novih znanja usmerenih prvenstveno ka ostvarenju određenog cilja
 - o eksperimentalni razvoj: sistematski rad zasnovan na znanjima dobijenim iz istraživanja i/ili praktičnog iskustva, usmeren ka proizvodnji novih materijala, proizvoda i uređaja, postavljanju novih procesa, sistema i usluga, i ka suštinskom poboljšanju onih koji su već proizvedeni ili uvedeni.

3. INFRASTRUKTURA

OBLASTI:

- Visokogradnja
- Niskogradnja
- Hidrogradnja
- Konstrukcije u infrastrukturi
- Upravljanje projektima u infrastrukturi
- Naučno istraživanje i razvoj u infrastrukturi

- Visokogradnja
Obuhvata pružanje savetodavne pomoći poslovnim i drugim organizacijama u vezi sa planiranjem, sprovođenjem, upravljanjem, i upotrebom građevinskih objekata visokogradnje (generalno objekata kod kojih su glavni delovi na površini zemlje – zidani i montažni objekti za stanovanje, industriju i opštu upotrebu). Obuhvata aktivnosti kao što su strategijsko i organizaciono planiranje projekta; finansijsko planiranje i planiranje budžeta; inženjering; transfer tehnologija; praktična pitanja i planiranja u vezi s ljudskim resursima; menadžment projekta; naučno-istraživački rad u oblasti visokogradnje i dr.
- Niskogradnja
Obuhvata pružanje savetodavne pomoći poslovnim i drugim organizacijama u vezi sa planiranjem, sprovođenjem, upravljanjem, i upotrebom građevinskih objekata niskogradnje (objekti na ili u zemlji - putevi i železnice, mostovi, vijadukti, tuneli, aerodrome...). Obuhvata aktivnosti kao što su strategijsko i organizaciono planiranje projekta; finansijsko planiranje i planiranje budžeta; inženjering; transfer tehnologija; praktična pitanja i planiranja u vezi s ljudskim resursima; menadžment projekta; naučno-istraživački rad u oblasti niskogradnje i dr.

- Hidrogradnja
Obuhvata pružanje savetodavne pomoći poslovnim i drugim organizacijama u vezi sa planiranjem, sprovođenjem, upravljanjem, i upotrebom građevinskih objekata hidrogradnje (objekti na ili pod vodom – brane, kanali, pristaništa, vodozahvati, regulacioni objekti, sistemi za navodnjavanje, vodovod i kanalizacija, nasipi...). Obuhvata aktivnosti kao što su strategijsko i organizaciono planiranje projekta; finansijsko planiranje i planiranje budžeta; inženjering; transfer tehnologija; praktična pitanja i planiranja u vezi s ljudskim resursima; menadžment projekta; naučno-istraživački rad u oblasti hidrogradnje i dr.
- Konstrukcije u infrastrukturi
Obuhvata pružanje savetodavne pomoći poslovnim i drugim organizacijama u vezi sa planiranjem, sprovođenjem, upravljanjem, i upotrebom građevinskih objekata (generalno svi objekti u građevinarstvu, stavljajući akcenat na proračun konstrukcija). Obuhvata aktivnosti kao što su strategijsko i organizaciono planiranje projekta; finansijsko planiranje i planiranje budžeta; inženjering; transfer tehnologija; praktična pitanja i planiranja u vezi s ljudskim resursima; menadžment projekta; naučno-istraživački rad u oblasti konstrukcije u infrastrukturi i dr.
- Upravljanje projektima u infrastrukturi
Obuhvata pružanje savetodavne pomoći poslovnim i drugim organizacijama u vezi sa upravljanjem, kao što su strategijsko i organizaciono planiranje; finansijsko planiranje i planiranje budžeta; transfer tehnologije; marketinški ciljevi i politike; politika, praktična pitanja i planiranje u vezi s ljudskim resursima; organizacija proizvodnje i planiranje sprovođenja kontrole. Takođe uključuje nadgledanje ekonomskog subjekta i upravljanje njime.
- Naučno istraživanje i razvoj u infrastrukturi
Obuhvata tri tipa istraživanja i razvoja:
 - o osnovna istraživanja: eksperimentalni i teorijski rad prvenstveno radi sticanja novih znanja zasnovanih na pojavama i činjenicama, nezavisno od konkretne primene ili upotrebe
 - o primenjena istraživanja: sprovođenje originalnih istraživanja radi sticanja novih znanja usmerenih prvenstveno ka ostvarenju određenog cilja
 - o eksperimentalni razvoj: sistematski rad zasnovan na znanjima dobijenim iz istraživanja i/ili praktičnog iskustva, usmeren ka proizvodnji novih materijala, proizvoda i uređaja, postavljanju novih procesa, sistema i usluga, i ka suštinskom poboljšanju onih koji su već proizvedeni ili uvedeni.

4. TURIZAM

OBLASTI:

- Smeštaj
- Ishrana
- Turističke agencije
- Upravljanje projektima u turizmu
- Naučno istraživanje i razvoj u turizmu
- Smeštaj
Obuhvata usluge smeštaja za kraći boravak posetilaca i drugih putnika. Uključuje i usluge smeštaja na duži period studentima, đacima, radnicima i dr. Ova oblast ne

obuhvata smeštaj na duže vreme, u svojstvu osnovnog prebivališta, u objektima kao što su apartmani iznajmljeni (po pravilu) na mesečnoj ili godišnjoj osnovi.

Obuhvata sledeće vrste smeštaja u:

- Hotelima
- turističkim naseljima
- motelima
- seoskim turističkim domaćinstvima
- objektima domaće radinosti
- drugi objekti za smeštaj turista
- dečijim, učeničkim i studentskim odmaralištima
- apartmanima i bungalovima
- seoskim kućama, brvnarama, bez usluge održavanja
- omladinskim hotelima i planinarskim domovima
- kraći boravak posetilaca u kampovima, kampovima za turističke prikolice, rekreativnim i kampovima za lov i ribolov
- izdavanje prostora i objekata za vozila za rekreaciju
- smeštaj u zaštićenim skloništima ili na otvorenom prostoru (bivak) namenjenom za postavljanje šatora i/ili vreća za spavanje
- studentske i đачke domove
- radničke hostele
- železničke vagona za spavanje

- Ishrana

Ova oblast obuhvata pripremanje i posluživanje hrane i pića. Oblast obuhvata pripremanje kompletnih obroka i pića za konzumiranje na licu mesta, bilo u tradicionalnim restoranima, restoranima sa samoposluživanjem ili restoranima sa uslugom „za poneti, u stalnim ili pokretnim kioscima, sa sedištima ili bez njih“. Odlučujući kriterijum jesu obroci koji se nude (spremni su za konzumiranje na licu mesta), a ne vrsta objekta u kojima se nude. Ne obuhvata se proizvodnja obroka koji nisu podesni ili nisu predviđeni za konzumiranje na licu mesta, kao ni proizvodnja hrane koja se ne smatra obrokom. Takođe se ne obuhvata prodaja hrane pripremljene na drugom mestu, koja se ne smatra obrokom ili nije pripremljena za konzumiranje na licu mesta.

Obuhvata aktivnosti:

- restorana
- kafeterija
- restorana brze hrane
- restorana sa uslugom „za poneti“
- pokretnih kolica za prodaju sladoleda
- pokretnih kolica sa hranom
- pripremanja hrane na pijačnim tezgama
- restorana i barova povezanih sa saobraćajem kada ih obavljaju odvojene jedinice
- catering i ostale usluge pripremanja i posluživanja hrane

- Turističke agencije

Ovo je delatnost: putničkih agencija, tur-operatora, usluge rezervacije i prateće aktivnosti.

Oblast obuhvata organizovanje i spajanje putovanja koja su prodana preko turističkih agencija ili direktno preko tur-operatora. Putovanja mogu uključiti sve navedene usluge ili samo neke od njih:

- Prevoz
- Smeštaj

- Hranu
- posete muzejima, istorijskim i kulturnim mestima, pozorištima, muzičkim i sportskim manifestacijama

Usluge turističkih vodiča i promocije turizma takođe su uključene.

Oblast obuhvata i usluge rezervacije i ostale usluge povezane sa putovanjem kao što je iznajmljivanje vozila, ali i specifične oblasti kao što je vremenski zakup smeštaja (time sharing) i pomoć turistima i posetiocima i obezbeđivanje turističkih informacija; delatnost turističkih vodiča.

Oblast obuhvata i promovisanje turističke ponude.

- Upravljanje projektima u turizmu
Obuhvata pružanje savetodavne pomoći poslovnim i drugim organizacijama u vezi sa upravljanjem, kao što su strategijsko i organizaciono planiranje; finansijsko planiranje i planiranje budžeta; transfer tehnologije; marketinški ciljevi i politike; politika, praktična pitanja i planiranje u vezi s ljudskim resursima; organizacija proizvodnje i planiranje sprovođenja kontrole. Takođe uključuje nadgledanje ekonomskog subjekta i upravljanje njime.
- Naučno istraživanje i razvoj u turizmu
Obuhvata tri tipa istraživanja i razvoja:
 - osnovna istraživanja: eksperimentalni i teorijski rad prvenstveno radi sticanja novih znanja zasnovanih na pojavama i činjenicama, nezavisno od konkretne primene ili upotrebe
 - primenjena istraživanja: sprovođenje originalnih istraživanja radi sticanja novih znanja usmerenih prvenstveno ka ostvarenju određenog cilja
 - eksperimentalni razvoj: sistematski rad zasnovan na znanjima dobijenim iz istraživanja i/ili praktičnog iskustva, usmeren ka proizvodnji novih materijala, proizvoda i uređaja, postavljanju novih procesa, sistema i usluga, i ka suštinskom poboljšanju onih koji su već proizvedeni ili uvedeni.